

Waar erfgoed en verfijning *samensmelten*

GOUDA

Zeg Gouda en zelfs in Japan denkt men aan kaas. Maar wie voorbij de clichés kijkt, ontdekt een stad die veel meer te bieden heeft dan de markt, stroopwafels en glas-inloodramen. Achter de gotische gevels en stille grachten schuilt een wereld van ambacht, kunst en culinaire verfijning - een stad die je niet bezoekt, maar beleeft, stap voor stap, met open zintuigen.

Boven
Herfst in Gouda
© VVV Gouda

Het verhaal begint in Relais & Châteaux Weeshuis Gouda, een 16^e-eeuws complex dat ooit diende als toevluchtsoord voor wezen en tegenwoordig een van de meest elegante boutiquehotels van Nederland is. Hier komen geschiedenis en eigentijdse luxe samen in perfecte balans. Zachte verlichting accentueert de kloostergangen, hout en steen ademen rust, en ingetogen design creëert een sfeer van stille grandeur. De kamers zijn sereen en comfortabel, met Cocomat-bedden, Zenology-verzorgingsproducten en kleine attenties die het verschil maken: handgeschreven kaartjes, iets lekkers bij aankomst. Een plek waar tijd niet verdwijnt, maar vertraagt.

‘Ik word volgend jaar zeventig en dit wordt mijn eerste tentoonstelling ooit. Ik zie het als één spannend avontuur’

Rechtsboven
Trudy Otterspeer
© Gerrit Schreurs

Rechtsonder
Museum Gouda

Breekbare schoonheid

Wie de poort uit stapt, wandelt direct Gouda's ambachtelijke hart in. Aan de rand van het centrum werkt Trudy Otterspeer, de laatste plateelschilder van de stad, met ziel en zaligheid aan het levend houden van een eeuwenoude traditie. Haar atelier Ambachtelijk Plateel is klein, warm en vol breekbare schoonheid. Tussen penselen, mallen en verfpoeders vertelt ze hoe ze op haar zestiende school verruilde voor het ambacht, bij de befaamde Plateelbakkerij Zenith, en later haar leven er volledig aan besloot te wijden. Nu, bijna vijftig jaar later, toont ze trots de werken die nu te zien zijn in haar eerste solo-expositie 'De hand van de plateelschilder' in Museum Gouda (t/m 17 mei 2026). 'Ik word volgend jaar zeventig en dit wordt mijn eerste tentoonstelling ooit. Ik zie het als één spannend avontuur. Niet in de laatste plaats omdat een museum mijn werk nu waarde toekent.' Lachend: 'En gelukkig; bij leven schijnt dat best bijzonder te zijn. Ik heb het niet altijd makkelijk gehad met de keuzes die ik gemaakt heb en het is best lastig om creatief te zijn wanneer je zorgen hebt om je broodwinning. Maar mijn nieuwsgierigheid om kunst te maken is altijd groter geweest dan wat dan ook. Nu vraag ik me af wat er verder nog allemaal voor me is weggelegd.'

Een reis door tijd en stijl

In Museum Gouda, gevestigd in het voormalige Catharina Gasthuis, krijgt dit erfgoed zijn context. Het museum is niet zomaar een verzamelplek, maar de schatkamer van Gouda. Hier vind je een unieke collectie altaarstukken uit de 16^e eeuw, kunstwerken die elders in Nederland verloren gingen tijdens de Beeldenstorm, maar in Gouda be-

waard bleven dankzij het tolerante klimaat waarin de stad de overgang naar het protestantisme maakte. De monumentale altaarstukken uit de Sint-Janskerk, de beroemde Goudse Glazen en de originele ontwerptekeningen vormen samen een religieus erfgoedensemble dat in West-Europa zijn gelijke niet kent. In de serene Gasthuiskapel van het museum hangen deze altaarstukken in al hun glorie, omringd door 17^e-eeuwse religieuze kunst uit Goudse schuilkerken, sierlijke kazuifels en fijnzinnig vervaardigde kelken. Op de zolder schittert een zee van Goudse plateel, keramiek in zachte tinten en elegante motieven. En tussen dit alles duikt ook het werk van Jo Koster op, een vrouwe-

lijke pionier van het modernisme, wier expressieve penseelvoering en felle kleuren in contrast staan met de ingetogen religieuze kunst beneden (te zien t/m 4 januari 2026). Museum Gouda is een reis door tijd en stijl, van devotie naar expressie, van ambacht naar autonomie.

Art & Gallery Route

Gouda kan bogen op een actieve kunstscene. De Art & Gallery Route in exploregouda.nl, de webapp van VVV Gouda met thema-wandelroutes, verbindt de rijke kunstgeschiedenis van de stad met hedendaagse werken, ateliers en bezienswaardigheden. Hij start vanaf Station Gouda en neemt je mee langs de vele topgaleries die

‘Een plek waar bezoekers vrij kunnen rondlopen, praten met makers en zien hoe kunst ontstaat’

Rechts
Relais &
Chateaux
Weeshuis Gouda
(wshs.nl) in kerst-
sferen

Linksonder
De Waag

Rechterpagina
Boven
“Suite” dreams
bij Weeshuis
Gouda © Joey
van Dongen

Midden
Chef Remco Kuij-
pers van LIZZ*
(wshs.nl)

Onder
Brunch Boutique

Gouda rijk is. Een daarvan is Domo Eclectica, de galerie van Mariella van der Net, waar gerenommeerde en betaalbare Nederlandse kunstenaars samenkomen. Toen ze op een dag besloot niet meer in loondienst te willen werken, verkocht Mariella haar huis in Amsterdam en besloot ‘iets te gaan doen wat iedereen haar zou afraden’, zo vertelt ze: haar kloppende kunsthart openstellen voor anderen. Sinds 2021 is Domo Eclectica neergestreken aan de Lange Groenendaal. Tezamen met de Korte Groenendaal is dit de eerste Fairtradesstraat van Nederland met leuke conceptstores, ateliers en het prachtige Spa Gouda. Mariella: ‘Dit is een goede plek voor mij; het is bovendien fijn dat deze bestemming een horecavergunning heeft, want dat komt van pas tijdens

de events die ik hier organiseer.’ Mariella gelooft dat kunst vooral leuk en toegankelijk moet zijn: bezoekers mogen een werk zelfs een week op zicht meenemen of via haar uitleenservice lenen - een charmant idee dat perfect past bij Gouda’s open karakter. Op nog geen tien minuten afstand, in een voormalig kantoorpand van 2.400 vierkante meter aan het Crabethpark, op een boogscheut van Station Gouda, wacht Unit4Art, een bruisend kunstconcept dat de stad op de kaart zet. Meer dan vijftig nationale en internationale kunstenaars hebben er hun eigen galerie-unit, onder hen zowel aanstormende talenten als gevestigde namen. De drijvende kracht achter dit initiatief is Nicole Jansen, fotograaf en ondernemer. Vanuit haar bouwkundige achtergrond heeft ze oog voor lijnenspel, licht en compositie, maar haar grootste kracht schuilt in visie: ze

wilde een plek creëren waar kunst en publiek elkaar direct ontmoeten, zonder drempel of hiërarchie. ‘Het idee was eenvoudig: kunstenaars die elkaar versterken in één gedeelde ruimte. Een plek waar bezoekers vrij kunnen rondlopen, praten met makers en zien hoe kunst ontstaat.’ En dat is precies wat Unit4Art is geworden: een levend organisme vol schilderkunst, fotografie, sculpturen en video-installaties. De energie is voelbaar fris en onprettius. De ruimte geeft Gouda een onverwacht stedelijke dynamiek, terwijl het intiem blijft. Deze winter breidt het concept zich zelfs uit met een Unit4Art pop-up op station Gouda, waar kunstenaar Dindi van der Hoek haar verstilde waterfotografie toont in de serie ‘Dobberen tussen werelden’, een moment van poëzie midden in het reizen.

Culinaire hideaway

Na een dag vol zinderende creativiteit en begeistering daalt de rust neer in het Weeshuis. In restaurant LIZZ*, bekroond met een Michelinster, serveert chef Remco Kuijpers gerechten die de Goudse regio vertalen naar een moderne, gelaagde keuken. Zijn stijl is verfijnd en precies, met seizoensproducten uit de streek. De sfeer is ongedwongen, de bediening trefzeker. LIZZ* is geen traditioneel sterrenrestaurant, maar een culinaire hideaway: elegant, intiem en vol karakter. Na het diner trekken we ons terug in een van de suites, waar serene stilte en comfort ons in een heerlijke slaap wiegen. De volgende ochtend laten we ons in de prachtige Regentenkamer van het Weeshuis de vers bereide eitjes, Goudse kaasstengels en gembershots goed smaken. We slenteren naar Oosthaven 13, waar bij de steiger een van de twee trekschuiten van Reederij de IJssel klaarliggen. Terwijl het buiten (toepasselijk!) begint te regenen alsof de sluizen zijn opengezet, navigeert de schipper - de enige die niet droog zit - het vaartuig onverdroten en zeer behendig door de nauwe historische grachten en neemt de gids aan boord de bezoekers mee in het verhaal van Gouda's sluizen, waterwegen en handelsverleden. Zo ontdekken we een stad die haar welvaart aan het water te danken had.

Shoppen en chocolat chaud

Aan wal lonkt de Zeugstraat, een charmante straat vol ateliers en designwinkels. Hier bevindt zich Club Klei, een lichte werkruimte waar keramiek liefhebbers hun eigen potten en objecten creëren. Workshops draaien, glazuren of handvormen trekken locals en bezoekers: een moderne vertaling van Gouda's ambachtelijke traditie. Een paar deuren verder ligt de Goudse hotspot Brunch Boutique, waar eigenaresse Nanneke Marcus elegante gerechten serveert, bereid met lokale ingrediënten en veel gevoel voor sfeer. Van de

chocolat chaud met een taartje tot een brunch of afternoon tea, alles is met veel zorg bereid en gepresenteerd. Om de stad nog beter te doorgronden, sluiten we aan bij de instapwandeling Historisch Gouda van het Goudse Gidsen Gilde. De wandeling voert langs de Markt, de Goudse Waag en de hofjes, maar ook naar de Sint-Janskerk, beroemd om haar gebrandschilderde ramen. Deze 123 meter lange kerk, de langste van Nederland, is gewijd aan Johannes de Doper en behoort tot de mooiste gotische bouwwerken van het land. De wereldberoemde Goudse Glazen vertellen bij zonlicht verhalen over geloof, handel en macht, in kleur, licht en symboliek. Wie ze ziet, begrijpt waarom Gouda al eeuwen een stad van verbeelding is. Uiteraard blijven ook handel en wandel van de ouders van de bekendste Gouwenaar, Erasmus, niet onbesproken. De dag eindigt bij de Kaasbar Gouda, waar eigenaar Ton Vergeer, biersommelier en ook eigenaar van BarBier, een proeverij verzorgt van lokale boerenkazen met zorgvuldig gekozen bieren. 'Het wrange van wijn en dan het vette van kazen is niet altijd even succesvol. Bier en kaas,' zegt hij, 'dat is pas harmonie!' Voor wat betreft de combinatie van geitenkaas met het Karmeliet tripelbiertje is hier geen woord van gelogen. Overigens telde Gouda in de Middeleeuwen wel tweehonderd brouwerijen, die zo'n vijftien miljoen liter bier per jaar produceerden!

Zo leren we Gouda kennen als een stad van subtiele tegenstellingen. Historisch zonder stoffig te zijn. Ambachtelijk en intiem, maar tegelijkertijd eigentijds met een kosmopolitische flair. Gouda is een stad waar het erfgoed fungeert als voedingsbodem voor heel veel mooie nieuwe verhalen. Wie hier wandelt, eet en rondkijkt, wordt vanzelf onderdeel van dat verhaal.

welcomingouda.nl